

دانستنی هایی برای والدین (۱۴)

هیچ فردی نیست که دست‌اندازها و تکان‌های موجود در جاده‌ی رشد، از نوزادی تا نوجوانی را تجربه نکرده باشد. هر چند که هر کودکی ویژگی‌های خاص خود را داشته و به عبارتی منحصر به فرد می‌باشد اما بعضی وقت‌ها کودکان احساس‌ها، هیجان‌ها و رفتارهایی دارند که سبب بروز مشکلاتی برای خود و اطرافیان‌شان می‌شود. مشاهده‌ی تغییرات ناگهانی در رفتار فرزندان مانند، اضطراب، شب‌آدراری، افسردگی، تغییر عادت‌های مربوط به خوردن و خوابیدن، ناخن جویدن، کم‌توانی ذهنی، مشکلات یادگیری، کم‌توجهی، بی‌دقتی، بیقراری، دزدی، فرار از مدرسه، ناتوانی در برقراری روابط دوستانه با دیگران، عدم تفاهم با اعضای خانواده، گرایش به مواد مخدر و بسیاری از موارد دیگر، بیشتر وقت‌ها باعث نگرانی والدین می‌شود.

با توجه به رسالت نشریه‌ی تعلیم و تربیت استثنایی که همانا آشنا ساختن مخاطبان خود با مسایل علمی، آموزشی و توان بخشی کودکان و دانش آموزان با نیازهای ویژه است و با در نظر گرفتن این که قشر زیادی از خوانندگان این نشریه والدین هستند، بر آن شدیم که در هر شماره، اطلاعاتی در مورد یکی از مشکلات کودکان، به زبان ساده و فشرده در اختیار آنها قرار دهیم. هر چند معتقدیم این مطالب برای معلمان، مشاوران، مددکاران اجتماعی، مربیان بهداشت مدارس، دانش‌جویان و سایر علاقمندان به امور کودکان با نیازهای ویژه نیز مفید خواهد بود.

آنچه باید والدین درباره‌ی دروغ‌گویی کودکان بدانند

مترجم: علی اسلامبولچی مقدم / کارشناس ارشد کودکان استثنایی

می‌شوند. آنها معمولاً فکر می‌کنند که دروغ‌گویی راحت‌ترین راه پاسخ‌گویی به انتظارات والدین، معلمان و دوستانشان است. این کودکان معمولاً سعی نمی‌کنند که بد باشند یا با قصد قبلی دروغ بگویند بلکه الگوی تکراری دروغ‌گویی در آنها تبدیل به یک عادت نامطلوب شده است.

به هر حال کودکان و نوجوانانی هم هستند که دروغ‌گویی ناراحت‌شان نمی‌کند. بعضی از آنها برای سرپوش گذاشتن بر سایر مشکلات‌شان اقدام به دروغ‌گویی می‌کنند. برای مثال، نوجوانی که مشروب می‌نوشد یا مواد مخدر استعمال می‌کند برای پنهان کردن حقیقت این که کجا بوده است، با چه کسی بوده است؟ چه کاری انجام داده است؟ و پول خود را کجا و چگونه خرج کرده است؟ بارها دروغ می‌گوید.

چگونه با کودک یا نوجوانی که دروغ می‌گوید رفتار کنیم:

والدین مهم‌ترین الگوهای رفتاری فرزندانشان هستند. وقتی کودک یا نوجوانی دروغ می‌گوید، والدین باید وقت گذاشته و با او به طور جدی در باره‌ی مسایل زیر صحبت کنند:

- تفاوت بین تظاهر کردن و واقعیت، دروغ‌گویی و راست‌گویی،
- اهمیت صداقت در خانه و جامعه، و
- راه‌های چاره‌ی دروغ‌گویی.

اگر کودک یا نوجوانی پیوسته به طور جدی دروغ می‌گوید آنگاه مداخله‌ی تخصصی ضرورت پیدا خواهد کرد. روان‌شناس، مشاور یا روان‌پزشک کودک و نوجوان می‌تواند با ارزیابی جامع و دقیق به کودک و والدین او کمک کند تا شناخت صحیح‌تری از دروغ‌گویی به دست آورده و رفتارهای آتی خود را اصلاح نمایند.

کودکان راست‌گویی و دروغ‌گویی را در خانه یاد می‌گیرند. وقتی والدین می‌بینند فرزندشان به آنها دروغ می‌گوید بسیار نگران می‌شوند.

دروغ‌گویی‌هایی که معمولاً مشکل جدی به حساب نمی‌آیند:

کودکان خردسال (۴-۵ سال) اغلب از خود داستان‌هایی را می‌سازند و حکایت‌های بلندی را بیان می‌کنند. این کار کاملاً طبیعی است چرا که آنها از شنیدن و گفتن داستان لذت می‌برند. کودکان در این سن قادر نیستند بین واقعیت و خیال تفاوت قائل شوند.

کودکان بزرگ‌تر ممکن است برای کمک به خودشان دروغ بگویند (برای مثال، از انجام کاری اجتناب کنند یا مسوولیت کار خود را نپذیرند). والدین باید با صحبت در باره‌ی اهمیت صداقت، راست‌گویی و اعتماد نسبت به دروغ‌گویی فرزندانشان واکنش نشان دهند.

بعضی از نوجوانان در می‌یابند که می‌توانند در شرایط و موقعیت‌های خاصی متوسل به دروغ شوند. مثلاً وقتی می‌خواهند رابطه‌ی خود را با یکی از دوستانشان به هم بزنند لزومی نمی‌بینند که دلایل واقعی آن را بیان کنند و برای این که به احساساتشان لطمه وارد نشود بهانه‌های واهی می‌آورند. در مقابل برخی دیگر فقط برای حفظ حریم شخصی و استقلال فردی خود به والدینشان دروغ می‌گویند.

دروغ‌گویی‌هایی که نشان‌دهنده‌ی مشکلات عاطفی‌اند:

کودکانی که فرق راست‌گویی و دروغ‌گویی را می‌دانند ماهرانه داستان‌هایی از خود می‌بافند که باور کردنی به نظر می‌رسد. کودکان یا نوجوانان معمولاً این داستان‌ها را با شور و شوق بسیار بیان می‌کنند تا توجه دیگران را به خود جلب کنند.

کودکان یا نوجوانانی که به نظر می‌رسد مسوولیت‌پذیری بیشتری دارند اغلب دچار الگوی تکراری دروغ‌گویی

منبع: